

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Skoleprogram

PROGRAM OG ÅRSBERETNING

FOR

HVIDBJERG KOST - OG REALSKOLE

1956

- - - 0 - - -

++++
+ Netop som nærværende årsberetning skulle sen- +
+ des i trykken, brød typografstrejken ud, og +
+ da en udsættelse af dens fremstilling i det +
+ uvisse ville volde betydelige bryderier, har +
+ vi valgt selv at fremstille den på skolens +
+ duplikator. Trykt program udsender skolen +
+ normalt kun hvert 3. år, men måske får vi +
+ nu lejlighed til at indføre et nyt princip +
+ med nyt (men duplikeret) program hvert år. +
+
++++

H V I D B J E R G K O S T - O G R E A L S K O L E

oprettedes 1919 af et aktieselskab. Siden 1942 har den været i den nuværende bestyrers eje. Skolen forbereder til alm. forberedelseksamen (præliminæreksamen) og har siden 1922 haft eksamensret.

Skolen omfatter 4 realklasser. Normalt optages eleverne, såvel drenge som piger, i 12-års alderen, gennemgår de fire realklasser og slutter med eksamen i 16-års alderen. Ældre og modnere elever kan dog - når pladsforholdene tillader det - optages i skolen på et højere klassetrin, når de har modtaget privat forberedelse til det.

ALMINDELIG FORBEREDELSESEKSAMEN

giver adgang til at indstille sig til optagelse på Tandlægeskolen, adgangseksamen på Polyteknisk Læreanstalt, medhjælpereksamen ved Farmaceutisk Læreanstalt, den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole (for skovbruger-, landinspektør- og dyrlægeelever) samt optagelse i 1. gymnasieklasse og seminariernes 1. klasse. Alm. forberedelseksamen eller realeksamen fordres ved ansættelse i jernbane-, post-, telegraf- og toldvæsenet samt Københavns magistrat. Endvidere er en sådan eksamen en stor fordel og i mange tilfælde at foretrække for studentereksamen, når man søger ansættelse i forretninger og kontorer, hvor det mere og mere bliver almindeligt, at der stilles krav om eksamen. Endelig kan det nævnes, at alm. forberedelseks. giver ret til at gå op til studentereksamen med begrænset pensum efter 2 års forberedelse på et statsanerkendt kursus.

I det hele taget må det siges, at alm. forberedelseksamen giver de unge forøget chance for at klare sig i den hårde konkurrence, idet den tilstræber at meddele netop den viden og opøve den kunnen, som det praktiske livs mænd kræver af de unge, som søger arbejde. Dette er ikke mindre tilfældet efter indførelse af den nye præliminæreksamensordning af 1948. Hensigten med denne nye ordning har været at forene den gamle præliminæreksamens gode traditioner med vor egen tids ønsker og erfaringer. Den nye ordning letter ikke blot overgangen for de elever, der vil gå fra skolen over i gymnasiet, men den frembyder også fordele for de, der vil direkte ud i det praktiske liv.

UNDERVISNINGEN

Undervisningens omfang og art er selvfølgelig i første række bestemt ved skolens karakter af eksamensskole. Der vil dog være anledning til enkelte bemærkninger. I sprogundervisningen lægges der vægt på, at eleverne ikke alene opfylder eksamenskravene, men også i så vid udstrækning som muligt lærer at tale og skrive sprogene (engelsk og tysk). I regne- og danskundervisningen vil der blive lagt stor vægt på indøvelsen af den sikkerhed i talbehandling og retskrivning, som kræves i det praktiske liv, ligesom der vil blive lagt vægt på indøvelsen af en letlæselig og flydende håndskrift og overholdelse af korrekt orden i alle skriftlige arbejder.

Udenfor skoleplanen kan eleverne få lejlighed til at blive undervist i fransk og latin.

I 1., 2. og 3. klasse undervises pigerne i håndarbejde.

Endvidere undervises i dobbelt bogholderi som frivilligt fag. Undervisningen gives i 3. kl og omfatter 1 ugtl. time uden hjemmearbejde. For mange elever er det af stor betydning for deres virksomhed efter endt eksamen, at de har nogen kendskab til bogføring. For undervisning og materialer til faget skal hver elev betale 20 kr. Hver elev får udstedt bevis for at have deltaget i undervisningen.

Religionsundervisningen indtager en mere fremskudt plads end ved de fleste eksamensskoler. I de første klasser lægges vægt på, at eleverne får et grundigt kendskab til Jesu liv og lære efter evangeliernes beretning, samtidig med, at de ved opslagsøvelser lærer at benytte Ny Testamente og salmebogen. I de ældre klasser indføres eleverne i

menighedens historie gennem skildringer af store personligheder og tider indenfor kirken; troen og sakramenterne, salmedigtningen og arbejdet på missionsmarken behandles.

Det vil være skolens leder magtpåliggende, at den ledes i kristelig ånd, så hjemmene trygt kan vide de unge under den åndelige påvirkning, som skolen måtte give.

TERMINSPRØVER OG EKSAMEN

Hvert år i november og febr.-marts afholdes terminsprøve i det lærte, og der gives en karakter i hvert fag. Disse karakterer meddeles hjemmene, der derved holdes underrettet om elevens standpunkt i skolen. Hvert skoleår afsluttes med en oprykningsprøve (eksamen), hvor der gives både årskarakterer og eksamenskarakterer.

SKOLENS LÆRERE OG DERES FAG

Undervisningen besørges af følgende fem lærerkræfter (i parentes angives årstallet for deres ansættelse ved skolen):

I. P. JENSEN (1934): Regning, matematik, historie, skrivning, tegning, bogføring.

JOHS. HOVGAARD (1936): Engelsk, tysk, naturhistorie, gymnastik samt fransk og latin.

KAJ JENSEN (1944): Dansk, engelsk, fysik og religion.

JOHS. SCHIØDT NIELSEN (1953): Dansk, historie, geografi, naturhistorie, sang, skrivning og gymnastik.

FRU INGA SCHIØDT NIELSEN (1953): Regning, matematik, tysk, religion, håndgerning og gymnastik.

ELEVERNE

Skolen søgtes 1. april 1956 af 130 elever, hvoraf 15 var kostelever. Fordelingen i de forskellige klasser var følgende: IV 25 elever, III 32 e., II 31 e., Ia 18 e. og Ib 24 elever. Elevernes fordeling efter hjemsted ser således ud: Hvidbjerg-Lyngs kommune 67 elever, Søndbjerg-Odby 9, Jegindø 6, Boddum-Ydby 9, Helligsø-Gjettrup 2 (heraf 1 kostelev), Vestervig-Agger 2, Bedsted-Grurup 8, Hassing-Villerslev 3, Skyum-Hørdum 4 (heraf 1 kostelev), Snedsted 1, Tilsted 1 og Struer 4.

Kosteleverne er (udover de allerede nævnte) hjemmehørende i Vang, Redsted, Bjerre, Asp, Ulfborg, Alsted, Thise, V. Assels, Lemvig, Fabjerg, Nykøbing M., Ørding og Bøvlingbjerg.

SKOLEPENGE OG FRIPLADSER

Skolepenge betales i alle klasser med 30 kr. mdl. i 12 måneder. De betales kvartalsvis forud efter nærmere opgørelse fra skolen. Kosteleverne betaler dog månedsvi sammen med opholdsafgiften.

I brændsels- og inventarpenge betaler hver elev - uden hensyn til friplads - 40 kr. årlig, der erlægges sammen med 2. og 3. rate skolepenge. Enhver elev, der skal indstilles til eksamen ved skolen, betaler en eksamensafgift på 25 kr. sammen med 4. rate skolepenge.

Med hjemkommunen og de fleste oplandskommuner har skolen opnået en ordning, så eleverne har hel eller delvis fri skolegang og gratis bøger. Disse ordninger er dog kun i deres vorden og fornyes fra år til år. Det vil føre for vidt her at redegøre for de enkelte ordninger, men interesserede kan indhente oplysninger i hvert enkelt tilfælde.

Endvidere kan hel eller delvis friplads tildeles flinke og dygtige elever, når forældrenes økonomiske forhold taler for det. Fripladserne uddeles ved skoleårets begyndelse for et år ad gangen. Ansøgnings-skema fås på skolen og skal være tilbageleveret til denne inden 1. aug. Nye elever kan kun søge friplads, for så vidt de er endelig indmeldt på skolen. Udmeldelser i årets løb modtages i almindelighed ikke af elever, der oppebærer friplads.

Udmeldelse af skolen må iøvrigt finde sted med fuld måneds varsel. Der betales altså for den måned, hvori udmeldelsen sker, og den følgende. Udmeldelse til 1. juli kan ikke finde sted.

SKOLEBØGER

Bogliste over alle de på skolen anvendte bøger er fremlagt i P. Jensens boghandel, Hvidbjerg, der fører alle de nævnte bøger i de rigtige udgaver efter samråd med skolen.

Elever, der har gratis bogsæt for kommunens regning, må nøje følge de regler om bøgernes behandling, der er indklæbet foran i hver enkelt skolebog.

Elever, der selv skal bekoste skolebøger, kan, hvis det ønskes, leje bogsæt på skolen. Betalingen herfor er 60 kr. årlig. De således udlejede bøger må behandles efter de samme forskrifter, som gælder for bøger, der er udleveret for kommunernes regning. Evt. begæring om leje af bogsæt må indgives til skolen inden 1. juli.

SKOLELÆGEORDNING

Skolen har fast skolelægeordning, således at eleverne een gang årligt underkastes en undersøgelse af skolens læge. I tilfælde, hvor elevens helbredstilstand giver anledning dertil, bliver hjemmet underrettet, og pågældende henvises til behandling ved egen læge. Skolen forlanger, at alle elever skal deltage i denne ordning.

KONFIRMATIONSFORBEREDELSE

Så vidt muligt ønskes elevernes konfirmationsforberedelse henlagt til det sommerhalvår, hvori de afslutter skolegangen i 2. klasse og rykker op i 3. klasse.

SKOLENS PLADSFORHOLD

I indeværende skoleår har skolen måttet leje lokale på kommunens centralskole til een af sine klasser. I foråret påbegyndes et byggearbejde, hvorved opnås en forøgelse af skolens lokaliteter og en forbedring af skolens toiletforhold. Dette arbejde ventes tilendebragt til det nye skoleårs begyndelse, hvorefter vi vil kunne have alle vore elever hjemme på skolen, men skolen vil ikke være i stand til som sidste år at optage 2 klasser af nye elever.

NYE INDMELDELSER

Af hensyn til tilrettelæggelsen af det nye skoleår udbedes indmeldelser af nye elever snarest og inden 1. juni. Der er allerede et stort antal af nyindmeldelser, og da vi som oven for nævnt kun kan optage 1 klasse, må skolen forbeholde sig at indkalde tilmeldte elever til en optagelsesprøve i juni måned. Skolen indhenter oplysninger om hver enkelt tilmeldt elev fra den afleverende skole, og kun hvis disse oplysninger er tilfredsstillende, kan optagelse påregnes. Hvis der efter den frasortering, som disse oplysninger kan berettige til, stadig er flere nye elever, end der kan optages, bliver ovennævnte prøve foretaget, og der vil da til alle indmeldte udgå nærmere meddelelse om tid og sted for prøven.

DET NYE SKOLEÅR

begynder torsdag den 16. august kl. 9,40.

AFSLUTNINGSFESTEN

Tidspunktet for denne kan endnu ikke fastsættes, men vil senere blive meddelt eleverne og averteret i "Thylands Avis" og bladene iøvrigt. Til festen har foruden forældrekrædsen og eleverne også tidligere elever og andre af skolens venner adgang.

Deltagerne indbydes til efter festen at aflægge et besøg på skolen, hvor forskellige elevarbejder vil være udstillede, og hvor eleverne om aftenen har sanglege.

REJSELEGAT

Thisted Amts Skolefond har oprettet et rejselegat, hvoraf tilrejsende elever kan ansøge om andele til rejsehjælp. Der er i år her ved skolen uddelt 1600 kr. til ialt 19 elever.

AF SKOLENS DAGBOG

Skolens årsafslutning 24. juni formede sig på den sædvanlige festlige måde. Alle pladser omkring de festligt pyntede borde var optaget. Skolebestyreren aflagde beretning og talte til dimittenterne. Efter uddeling af eksamensbeviser talte Jørgen Thorgaard IV på dimittenternes vegne, ligesom flere forældre havde ordet, og lærer Holm afsluttede. Efter en spisning for kosteleverne og deres forældre var der om aftenen fest på skolen med sanglege i gymnastiksalen.

Ved festen blev elevforeningens flidspræmier tildelt Betty Lauritsen IV, Ejnar Pedersen III, Birthe Nielsen II og Kaja Pedersen I. To bogpræmier, skænket af P. Jensens boghandel, tildeltes Gudrun Andersen og Jørgen Thorgaard. Den traditionelle præmie for den bedste præstation i orden med skriftlige arbejder fik Preben Nielsen IV. En anonym giver skænker hvert år skolen en præmie til en dreng i 3. kl., der har udvist stor flid og interesse og deraf følgende dygtighed i gymnastik og idræt. Denne præmie tilfaldt Leif Klingenberg III.

8.-12. juli foretog den afgåede 4. kl. en vellykket skolerejse til Norge under ledelse af hr. og fru bestyrer Jensen.

17. aug. begyndte det nye skoleår med 131 elever, hvoraf 14 var kostelever. Det var langt det største elevtal i skolens historie.

27. og 29. august: I anledning af det usædvanligt fine sommervejr fik hele skolen fri fra kl. 11,30.

2. sept.: Skolens udflugtsdag. Vellykket udflugt med tog til Ringkøbing og derfra med busser til Søndervig, Nr. Lyngvig og Hvide Sande.

19. september: Månedsløvsdag.

12. oktober: Færdselsdag i skolen. Færdselslære i alle klasser.

16. - 22. oktober (incl.): Efterårsferie.

10. november: Mortensfest for kosteleverne.

14. nov.: Månedsløvsdag. Udskiftning af centralfyrrør på skolen.

15. - 19. november: 1. terminsprøve.

19. nov.: Jørgen Bitsch-farvefilm på kroen: "Tværs gennem Afrika".

26. november: Udleveret karakterkort 1. gang.

27. nov.: Adventsaften for kosteleverne (gentoges flg. 3 søndage).

10. og 12. dec.: 1. og 4. kl. tuberkulinprøvet.

17. dec.: Fri fra middag i anledning af snestorm.

19. dec. holdt eleverne julefest på skolen med et afvekslende program: filmsforevisning ved førstelærer holm, underholdning ved fabrikant Drejer og forskellige elever, pølsegilde og sanglege.

20. december holdtes julefest for kosteleverne og skolens personale.

21. dec. til 6. jan. juleferie.

21. januar: Skoleundersøgelse med røntgenvognen (1. og 4. klasse).

2. febr.: Elevforeningsmøde på kroen med Larsen-Ledet som taler.

11. - 13. februar: Fastelavnsferie.

21. - 25. februar: 2. terminsprøve.

10. marts: udleveret karakterkort 2. gang.

12. marts: Fridag i anledning af Kongens fødselsdag.

24. marts: Morgenskoletøget inddraget på grund af strejken. Omlægning af skoletid og timeplan.

27. marts - 3. april: Påskeferie.

4. april: Fridag i anledning af dronningens fødselsdag.

7., 8., 9., 11. og 14. maj: Skriftlig eksamen i 4. klasse.

KOSTSKOLEN

Skolen er frit og smukt beliggende i udkanten af Hvidbjerg stationsby. Der er gode og smukke bygninger med lyse og praktiske lokaler. Elevværelserne er forsynede med centralvarme. Hvert værelse er monteret med fast sovedivan (uden madras), samt garderober, bord og stol.

Både drengene og pigerne anbringes under fuldt betryggende forhold og fornødent tilsyn. Drengene bor i en særskilt elevbygning under en lærers opsyn, mens pigerne bor i en afdeling for sig selv i gymnastiksbygningen. På elevbygningen er de fleste værelser små etmandsværelser, mens pigerne i almindelighed bor to sammen på værelserne.

For kosteleverne gælder særlige ordensregler, som de fuldtud må indordne sig under. Orden og renlighed såvel på værelserne som på gange, vaskerum og toiletter vil blive nøje overvåget.

Skolen vil også hjælpe eleverne til en god og sund anvendelse af deres fritid. Et smukt haveanlæg, sportspladsen og gymnastiksalens badmintonbane er - under iagttagelse af bestemte ordensregler - til elevernes rådighed. Der er udmærket badestrand flere steder i nærheden.

Elevernes arbejde vil blive nøje overvåget, samtidig med, at det vil være os magtpåliggende at skabe et godt hjem for eleverne og også uden for skoletiden være dem til hjælp og støtte. Det er kostskolens mål at tage sig så meget som muligt af den enkelte elev og samtidig holde sig i kontakt med hjemmene. Skolen vil til enhver tid være glad for besøg af forældre og værgere og vil på denne måde og ved beredvillige svar på alle forespørgsler fra hjemmene bestræbe sig for at knytte forbindelse mellem hjem og skole til gavn for den ungdom, som er os betroet.

Foruden deres personlige udstyr (undertøj, gangklæder, toilet- og skorekvisitter o.l.), hvortil skolen ikke stiller bestemte krav, skal kosteleverne medbringe:

1. Sengetøj
2. Gymnastikdragt (drengene også fodboldstøvler)
3. Håndklæder
4. Madras til sovedivan (alm. unionsmadras eller lign., størrelse ca. 185 cm x 75 cm)
5. Divantæppe el. andet tæppe til at lægge over sovedivane om dagen.
6. Forhæng til garderober (åbningens størrelse 160 cm x 75 cm).
7. Gardin. Kappe er tilstrækkelig. Gardinstang (Kirsch) af længde 140 cm forefindes.
8. Skolelægekort fra den fraflyttede skole.

Forsendelser med banen bedes sendt i god tid forud. Ved ankomsten til Hvidbjerg station hjembringes de til skolen.

Kostelevernes sager er brandforsikrede ved skolens foranstaltning. Det henstilles, at eleverne straks ved ankomsten tilmeldes den stedlige sygekasse.

BETALINGEN PÅ KOSTSKOLEN

Kostelevernes betaling for opholdet, kost og bolig med varme, lys og rengøring udgør for det kommende år 1850 kr., der erlægges sammen med de alm. skolepenge i 10 rater á 185 kr. aug.-maj(incl.). Elever, der optages i skoleårets løb, betaler 185 kr. mdl. Det forudsættes, at kosteleverne kan tilbringe efterårs-, jule-, påske-, pinse- og sommerferie i deres hjem eller hos andre pårørende, idet skolen er lukket i disse ferier.

Hvis elever opholder sig hjemme en kortere periode - f. eks. på grund af sygdom - godtgøres der i almindelighed ikke noget herfor.

Under de herskende forhold forbeholder skolen sig ret til efter forudgående meddelelse til hjemmene at ændre betalingen for opholdet i forhold til evt. udsving i pristallet.